

Generation Peps politikerenkät 2026

Starkt politiskt stöd för barns hälsa – men större tvekan kring matmiljö och regleringar

Barn och ungas hälsa är en av vår tids stora samhällsutmaningar. Alltför få barn rör på sig tillräckligt, många äter inte enligt kostråden och barns möjligheter till en aktiv och hälsosam vardag påverkas av faktorer som familjens ekonomi, skolmiljö, bostadsområde och tillgång till en meningsfull fritid. För Generation Pep är utgångspunkten tydlig: alla barn och unga ska ha viljan och möjligheten att leva ett aktivt och hälsosamt liv.

Inför riksdagsvalet 2026 har Generation Pep låtit genomföra en politikerenkät bland riksdagskandidater från samtliga åtta riksdagspartier. Undersökningen genomfördes av Lysio Research på uppdrag av Generation Pep under maj och juni 2026. Syftet var att undersöka politikernas inställning till ett antal politiska förslag som rör barn och ungas hälsa, med utgångspunkt i Generation Peps rapport, "Barns hälsa - vår framtid" som släpptes våren 2026 och som innehåller tio krav till politiken.

Målgruppen för undersökningen var politiker som är bland de fem högst placerade kandidaterna inför riksdagsvalet 2026, och som företräder något av de åtta riksdagspartierna. Undersökningen omfattade Sveriges 29 valkretsar. Totalt hittades kontaktuppgifter till 1 059 politiker och 371 svar samlades in, vilket ger en svarsfrekvens på 35 procent.

Resultaten ger en bild av hur riksdagskandidater ser på olika samhällsåtgärder för att förbättra barns hälsa. De visar både på en bred politisk samsyn i flera frågor och på tydliga skillnader mellan partier, framför allt när det gäller förslag som handlar om barns matmiljö, marknadsföring och ekonomiska styrmedel.



Vi vill att Sverige ska må bättre

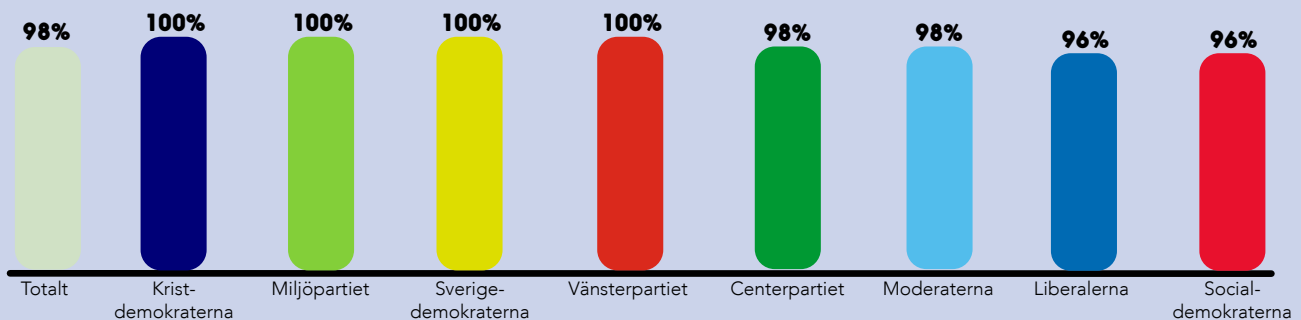
Ett brett stöd för förebyggande insatser

Politikerenkäten visar att det finns ett starkt stöd bland riksdagskandidaterna för flera förslag som kan förbättra barns och ungas hälsa. Allra högst stöd får frågan om att stärka tidiga främjande insatser inom barnhälsovård, mödravård och elevhälsovård. Hela 98 procent av de svarande instämmer i att en större del av arbetet inom dessa verksamheter bör fokusera på att främja mer hälsosamma levnadsvillkor för barn och unga, snarare än att enbart fokusera på behandling.

Främja vårdarbetet

Hur väl instämmer du i följande?

Arbetet med tidiga främjande insatser behöver stärkas där en större del av arbetet inom barnhälsovården, mödravården och elevhälsovården fokuserar på det främjande arbetet. T.ex. genom att lägga mer resurser på att främja mer hälsosamma levnadsvillkor för barn och unga snarare än att bara fokusera på behandling.



Det är ett viktigt besked. När nästan alla tillfrågade riksdagskandidater delar bilden av att samhället behöver arbeta mer främjande och förebyggande finns också en tydlig politisk möjlighet att gå från ord till handling. För Generation Pep är detta en central slutsats: barns hälsa och tidiga insatser behöver prioriteras tidigare, bredare och mer systematiskt.

Även förslag som rör fysisk aktivitet och aktiv fritid har starkt stöd. Nio av tio av de svarande instämmer i att fördelningen av pengar bör breddas så att fler aktörer än enbart tävlingsidrotten kan bidra till barn och ungas möjligheter till en aktiv fritid. Detta är särskilt viktigt eftersom barns möjligheter att vara aktiva inte bara avgörs av idrottsföreningar, utan också av tillgången till trygga mötesplatser, rörelseglädje, lek, kultur, friluftsliv och andra former av meningsfull fritid.

Stödet är också starkt för förslag som handlar om mer rörelse i skolan och i vardagen. 87 procent av de svarande instämmer i att daglig pulshöjande fysisk aktivitet bör bli en tydlig del av läroplanen, och lika många instämmer i att kommunerna har ett ansvar för att främja aktiv transport så att fler barn och unga kan gå eller cykla till skolan.

Sammantaget pekar resultaten på en bred politisk samsyn kring att barn behöver bättre förutsättningar för rörelse i vardagen. Det handlar inte bara om organiserad idrott, utan om hela barnets livsmiljö: skolan, vägen till skolan, fritiden, utemiljön och de strukturer som gör det lätt eller svårt att leva hälsosamt.

Fysisk aktivitet samlar politiken

Ett av de tydligaste mönstren i politikerenkäten är att förslag som rör fysisk aktivitet, aktiv fritid, utevistelse och främjande insatser inom hälso- och sjukvården får ett starkare stöd än förslag som rör reglering av matmiljö och marknadsföring.

Detta är positivt, eftersom fysisk aktivitet är en grundläggande del av barns hälsa och utveckling. Att så många riksdagskandidater ser behovet av mer rörelse i barns vardag visar att frågan har en stark politisk förankring. Det skapar goda förutsättningar för reformer som främjar och stärker barns rätt till fysisk aktivitet i skolan, på fritiden och i närmiljön.

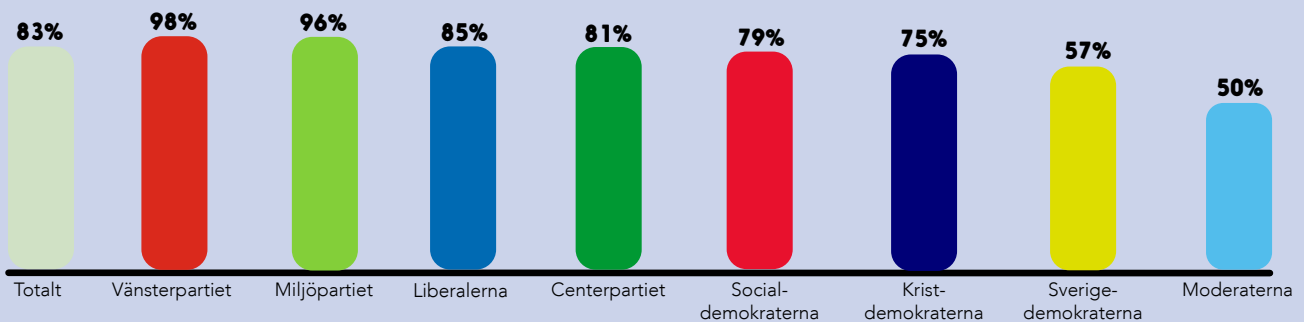
Samtidigt visar resultaten att stödet för rörelsefrågorna behöver omsättas i konkreta beslut. Om alla barn ska få möjlighet att röra på sig varje dag krävs strukturer som gör rörelse till en naturlig del av vardagen. Det kan handla om tydligare uppdrag till skolan, säkrare skolvägar, tillgång till skolgårdar som främjar lek och rörelse, och stöd till fler typer av aktörer som kan bidra till en aktiv och meningsfull fritid.

En av de frågor som Generation Pep länge pratat om är frågan kring att utreda ett införande av en folkhälsolag i Sverige, något som finns bland annat i Norge. En folkhälsolag skulle kunna tydliggöra ansvaret kring folkhälsopolitiken mellan stat, region och kommun. I enkäten ställdes denna fråga och fick ett brett stöd. Hela 46 procent instämde helt och 37 procent instämde delvis.

Folkhälsolag

Hur väl instämmer du i följande?

Att utreda införandet av en folkhälsolag även i Sverige hade varit en lösning för att komma till klarhet med ansvarsfördelning.



Matmiljön är den stora skiljelinjen

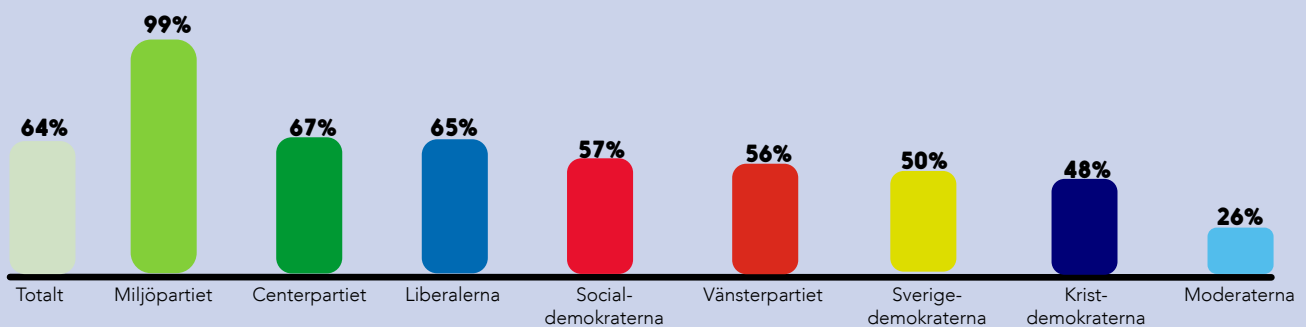
Samtidigt som många förslag får ett starkt stöd visar politikerenkäten att frågor som rör barns matmiljö väcker större politisk tvekan. Lägst stöd får förslaget om fredade matzoner runt skolor, där 33 procent av de svarande instämmer i någon utsträckning.

Även andra förslag kopplade till matmiljö har lägre stöd än förslagen om främjandet av fysisk aktivitet. När det kommer till införandet av matskatteväxling för bättre folkhälsa, exempelvis slopad moms på frukt och grönt och högre på godis så svarar 64 procent att de instämmer i att det är rimligt att utreda. På frågan om att införa ett förbud mot marknadsföring av ohälsosam mat till barn och unga, svarar 69 procent att de instämmer.

Matskatteväxling för bättre folkhälsa

Hur väl instämmer du i följande?

Att kunna äta hälsosamt har idag blivit en fråga som till mycket handlar om ekonomi, där onyttiga livsmedel blivit billigare och det nyttiga dyrare. Det är med hänsyn till folkhälsan rimligt att utreda införandet av en matskatteväxling (t.ex. slopad moms på frukt och grönt och högre moms på godis) som främjar hälsosamma matvanor.



Det betyder inte att stödet saknas, men det visar att förslag som innebär mer direkta förändringar av barns matmiljöer möter något större skepsis än förslag om rörelse och förebyggande insatser. Mönstret är tydligt: politiken är mer enig när det handlar om att främja hälsa genom hälso- och sjukvård, skola och fysisk aktivitet, men mer splittrad när det handlar om att reglera eller förändra de kommersiella miljöer där barn möter mat, reklam och tillgång till ohälsosamma livsmedel.

Barns hälsa formas inte enbart av individuella val eller familjers kunskap. Den formas också av vilka alternativ som finns tillgängliga, vad som marknadsförs, vad som är billigt, vad som exponeras och vilka miljöer barn vistas i varje dag. Om samhället menar allvar med att stärka barns hälsa behöver också matmiljön ses som en del av lösningen.

Tydliga skillnader mellan partierna

Resultaten visar att det finns en bred politisk samsyn kring flera förslag som rör barns och ungas hälsa, men också att skillnaderna mellan partierna är tydliga. Framför allt syns skiljelinjerna i frågor som handlar om mer strukturella eller reglerande åtgärder, exempelvis matmiljö, marknadsföring och ekonomiska styrmedel.

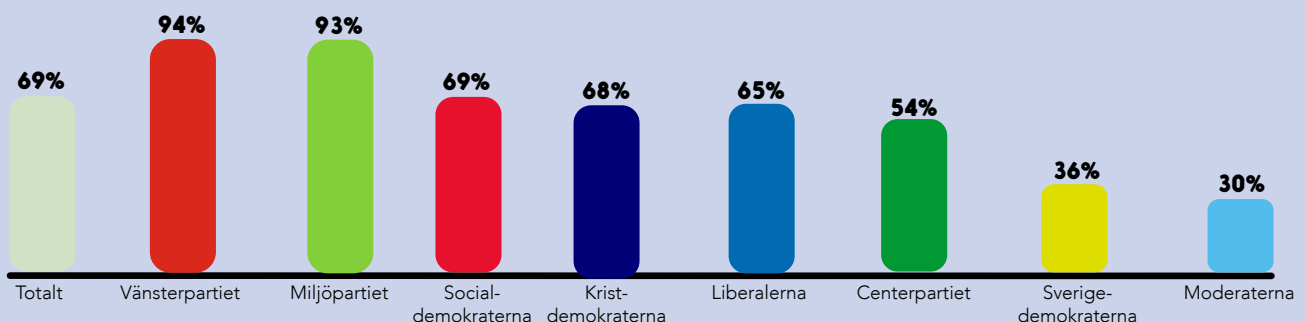
Miljöpartiet och Vänsterpartiet är de partier som genomgående instämmer i högst grad i de flesta förslag, ofta med nivåer nära eller på 100 procent. Moderaterna utmärker sig däremot som det parti som har lägst instämmandegrad i nästan samtliga frågor.

Den största skillnaden mellan partierna gäller förslaget om matskatteväxling, där stödet varierar från 99 procent bland Miljöpartiets kandidater till 26 procent bland Moderaternas kandidater. Även i frågan om fredade matzoner runt skolor är skillnaderna tydliga. Endast 14 procent av Moderaternas kandidater instämmer i förslaget, jämfört med andelen mellan övriga partier som varierar mellan 25 och 47 procent.

Hälsosammare matmiljö för barn

Hur väl instämmer du i följande?

Att förbjuda marknadsföring av ohälsosam mat för barn och unga hade varit ett sätt att skapa en mer hälsosam matmiljö för barn och unga.



Sverigedemokraterna ligger också relativt lågt i flera frågor, bland annat när det gäller införandet av en folkhälsolag, en bredare fördelning av resurser till barns aktiva fritid och förbud mot marknadsföring av ohälsosam mat. Samtidigt instämmer Sverigedemokraternas kandidater i hög grad i förslag om främjande vårdarbete, pulshöjande fysisk aktivitet i läroplanen och främjande av utevistelse under skoldagen.

De övriga partierna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Socialdemokraterna, hamnar genomgående mellan dessa ytterligheter. Instämmandegraden är relativt hög i frågor om fysisk aktivitet och vård, men mer måttlig när det gäller matrelaterade regleringsförslag.

En viktig slutsats är därför att barns hälsa har ett brett politiskt stöd, men att vägen dit skiljer sig åt mellan partierna. Det finns störst samsyn kring främjande och förebyggande insatser inom hälso- och sjukvård, skola och fysisk aktivitet, medan förslag som innebär tydligare reglering av barns matmiljö delar partierna mer. För Generation Pep visar detta att barns hälsa kan samla politiken, men också att det behövs ett fortsatt samtal om vilka strukturella förändringar som krävs för att göra hälsosamma val enklare för alla barn.

Från samsyn till handling

Generation Peps politikerenkät visar att barns hälsa har en stark position inför valet 2026. Det finns ett brett stöd bland riksdagskandidater för att stärka det främjande och förebyggande arbetet, ge fler barn möjlighet till en aktiv fritid, öka rörelsen under skoldagen och skapa bättre förutsättningar för aktiv transport.

Det är positivt och visar att barns hälsa inte behöver vara en partipolitisk konfliktfråga. Tvärtom finns flera områden där politiken redan tycks vara överens om riktningen. Det ger goda möjligheter att fatta beslut som stärker barns rätt till bästa möjliga hälsa.

Men rapporten visar också att det finns ett glapp. När förslagen handlar om att förändra barns faktiska vardagsmiljöer, särskilt matmiljöer, marknadsföring och tillgång till ohälsosamma livsmedel, minskar stödet. Det är just här ett fortsatt opinionsbildande arbete behövs.

Barns hälsa kan inte enbart lämnas till individen, familjen eller enskilda verksamheter. Om alla barn ska ha möjlighet att leva ett aktivt och hälsosamt liv behöver samhället skapa strukturer som gör de hälsosamma valen enklare. Det handlar om hur skoldagen utformas, vilka miljöer barn vistas i, hur resurser fördelas, hur närmiljöer planeras och vilken matmiljö barn möter i sin vardag.

Politikerenkäten visar att den politiska viljan finns på flera områden. Nu behöver den omsättas i handling. Inför valet 2026 vill Generation Pep se att barns hälsa prioriteras i den politiska debatten och i de beslut som formar barns vardag – i skolan, på fritiden, i vården, i närmiljön och i de matmiljöer där barn växer upp.

Sammanfattande slutsatser

Barns hälsa har starkt politiskt stöd. Det finns en bred samsyn bland riksdagskandidater kring behovet av mer främjande och förebyggande insatser för barn och unga.

Rörelsefrågorna samlar politiken. Förslag om aktiv fritid, pulshöjande fysisk aktivitet i skolan och aktiv transport får högt stöd.

Matmiljön delar politiken mer. Förslag om marknadsföring av ohälsosam mat, matskatteväxling och fredade matzoner runt skolor möter större skepsis.

Partiskillnaderna är tydliga. Miljöpartiet och Vänsterpartiet instämmer genomgående i högst grad, medan Moderaterna har lägst instämmandegrad i de flesta frågor.

Nästa steg är handling. Resultaten visar att politiken i stor utsträckning delar bilden av att barns hälsa behöver stärkas. Nu krävs konkreta reformer som gör skillnad i barns vardag.

Om rapporten

Syfte och bakgrund

Lysio Research har, på uppdrag av Generation Pep, genomfört en undersökning bland politiker under våren 2026. Bakgrunden är att Generation Pep under våren 2026 har släppt Framtidsrapporten som inkluderar tio krav på politiker rörande barn och ungas hälsa. Syftet har därför varit att undersöka politikernas inställning till olika påståenden som rör innehållet i den tidigare släppta rapporten.

Målgrupp och metod

Målgruppen för undersökningen utgjordes av politiker som uppfyllde samtliga kriterier:

- De är bland de fem högst placerade kandidaterna inför riksdagsvalet 2026.
- De företräder något av de åtta riksdagspartierna.

Undersökningen har gjorts i Sveriges 29 valkretsar där Lysio varit den part som ansvarat för att sammanställa registret. Alla kandidater som haft en publicerad e-postadress eller telefonnummer har ingått i urvalet. Totalt har kontaktuppgifter hittats till 1 059 politiker varpå 371 svar samlats in. Svarsfrekvensen uppgår därmed till 35 %.

Insamlingen av svar har skett via en kombination av metoder. Inledningsvis skickades en e-postinbjudan ut till alla med en e-postadress. Därefter har påminnelser mejlats ut till de som ännu inte hade besvarat undersökningen. Insamlingen kompletterades också med telefonintervjuer. Undersökningen genomfördes i maj 2026 - juni 2026.